

Čo je to demokracia?

Sylvain Coiplet

preklad článku „Was heisst Demokratie?“ - <http://coiplet.blogspot.sk/2015/11/was-heisst-demokratie.html>

z nemeckého originálu preložil Andrej Szolgay

Ako často musím počúvať od ľudí, ktorí sa hlásia k sociálnej trojčlennosti, že k nej je možné dôjsť len prostredníctvom priamej demokracie. Ako keby boli Švajčiari so svojimi referendumami oproti ostatným o niečo napred.

U toho, kto sa ako prvý pokúsil Švajčiarom vysvetliť sociálnu trojčlennosť (t. j. Rudolf Steiner – pozn. prekl.), to však nenadarmo znamená nasledovné:

„Práve Švajčiari vlastne chápú zo skutočnej demokracie veľmi, veľmi málo. (...) Máme tu všade do činenia s ich rôznymi podobami nemožnej, zdanlivej demokratizácie duchovného života a demokratizácie hospodárskeho života, a máme tiež do činenia s tým, že ľudia sa domnievajú, že toto zdanlivé demokratické zmiešanie duchovného a hospodárskeho života by mala byť akási demokracia.“
(Rudolf Steiner, prednáška zo 14. 10. 1921 v Dornachu, GA 339)

Pripúšťam, že je ľahšie robiť propagandu pre priamu demokraciu, ako čo i len v náznakoch vytvárať u seba samého a u druhých pochopenie pre nutnosť sociálnej trojčlennosti. Ale keď je už niekto taký pohodlný, mohol by tiež zároveň úplne zanechať rečenie o sociálnej trojčlennosti.

Steiner z toho vyvodil iný záver. Práve preto, že Švajčiari chápali zo skutočnej demokracie veľmi málo, považoval za obzvlášť nutné vysvetliť im „pojem práva a rovnosti ľudí“.

K tomu by patrilo nielen objasnenie toho, čo nemôže byť demokraticky rozhodnuté, ale aj toho, čo by v skutočnosti demokraticky rozhodnuté malo byť, ale v súčasnosti to rozhodnuté nebude, pretože právo a rovnosť ľudí nikto neberie vážne.

To možno znie paradoxne, ale ja som medzičasom došiel k záveru, že viacerí vyznávači sociálnej trojčlennosti pripisujú priamej demokracii takú vysokú hodnotu len preto, lebo oni práve nechápu nič z podstaty práva. Namiesto toľkého mrhania časom na hľadanie perfektného demokratického hlasovacieho procesu by mali, podobne ako Steiner, klásť ťažisko na demokratickejšie pracovné právo. Toto ich vlastné omeškanie spôsobilo potom aj ich náchylnosť na sľuby zástancov nepodmieneného základného príjmu. Inak by oni všetci postrehli, že nepodmienený základný príjem v konečnom dôsledku vedie k oddemokratizovaniu. Takýto základný príjem pripraví demokraciu o jednu z jej najhlavnejšej úloh: spravodlivé prerozdelenie práce v našej industrializovanej dobe.